

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa P. C.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120,- (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje radcy prawnej P. Ż. P.od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 120,- (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi P. C. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód P. C. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lutego 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 14 maja 2014 r., którym oddalono powództwo o zasądzenie od pozwanego - Skarbu Państwa Dyrektora Zakładu Karnego w K. kwoty 5 000 zł tytułem

zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci wolności osobistej i godności, poprzez zarządzenie okresowego wyłączania prądu w gniazdkach oraz zasądzenie kwoty 75 000 zł na rzecz D. [...] w S.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód oparł wnioski na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do oceny, czy prawo do swobodnego korzystania z energii elektrycznej może być - w świetle dzisiejszego rozwoju technologii - uważane za dobro osobiste.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji

w razie powstania poważnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku rozstrzygnięcia problemu wykazania, że zaszły okoliczności uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia wszystkich powyższych wymagań. Przede wszystkim nie wskazano, do którego przepisu prawa odnosi się zagadnienie. Z przytoczonej argumentacji pośrednio można wywieść, że dotyczy ona dobra osobistego w rozumieniu art. 23 k.c., nie jest jednak kompetencją Sądu Najwyższego dociekać intencji skarżącego i nadawać kierunku składanemu wnioskowi. Ponadto tak postawiony problem nie stwarza wątpliwości w orzecznictwie, ani w doktrynie. Sąd Najwyższy zajął już raz stanowisko w podobnej sprawie, wskazując na to, że niezakłócony dostęp do energii elektrycznej nie stanowi dobra osobistego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II CSK 160/11, OSNC 2012, nr 6, poz. 75) i nie zachodzi zmiana okoliczności, która mogłaby przemawiać za koniecznością jego modyfikacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł za zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.). Rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zapadło natomiast na podstawie §§ 15 i 16 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, znajdującego zastosowanie na mocy § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

jw